

In 't Giesbaargs

Luc VAN SCHOORS

Op onze laatste bijdrage 'In 't Giesbaargs', over 'beroep en gereedschap', kregen we twee reacties. De eerste is een bijdrage van Emiel Collijn, een liedje over een schoenlapper:

*A's onze pee
Schoenelappen dee
Stak a mè zan elsje
Stak a mè zan elsje*

*A's onze pee
Schoenelappen dee
Stak a mè zan elsje
En den droeëd ging mee.*

Een tweede reactie is van de hand van Etienne Hernou over 'toebak leggen'. Hieronder zijn motivatie en in bijlage de zeer duidelijke schets van hoe het er in het bolspel aan toe ging (gaat):

'Ik ben het niet rap oneens met iemand of iets maar in het recent nummer van *Gerardimontium* las ik de verklaring van een "toebak leggen" en mij lijkt die verklaring onjuist.

Ik heb een groot deel van mijn jeugd gesleten aan de bolbaan gelegen tussen de Dender en de Buizemontstraat (ook de "tragel" genoemd). Als toeschouwer weliswaar want in die tijd mochten kindjes alleen maar kijken en luisteren én met twee woorden spreken.

"Een toebak leggen" werd alleen gedaan door de opgaande partij. Het spel werd gespeeld met minstens vier bollen per ploeg.

De spelers die "opgingen" (=het spel begonnen) probeerden zo dicht mogelijk de bol bij de "stek" te spelen.

De derde en laatste speler speelden

hun bol verwijderd van de stek en de bollen van hun medematen.

Zo kreeg de tegenpartij geen vrij spel en moesten ze om bij de stek te geraken tussen de "toebakken" slalommen (zie afbeelding). Een toebak was in feite een spelbederver voor de tegenpartij. De tegenpartij legde geen toebakken (had toch geen zin).

Er werd tijdens het bolspel ook "geriemd". Er was iemand die de bijnaam Pier de riemer had. Omdat hij goed kon riemen.

Er werd geriemd met een speciale bol, kleiner van formaat. De bol werd zeer hard gespeeld én recht op het doel af.

Wanneer? Als een bol van de opgaande partij op de stek lag ("zjoo" genoemd) was het onmogelijk voor de tegenpartij om te scoren. De bol

moest dus van de stek gehaald worden.

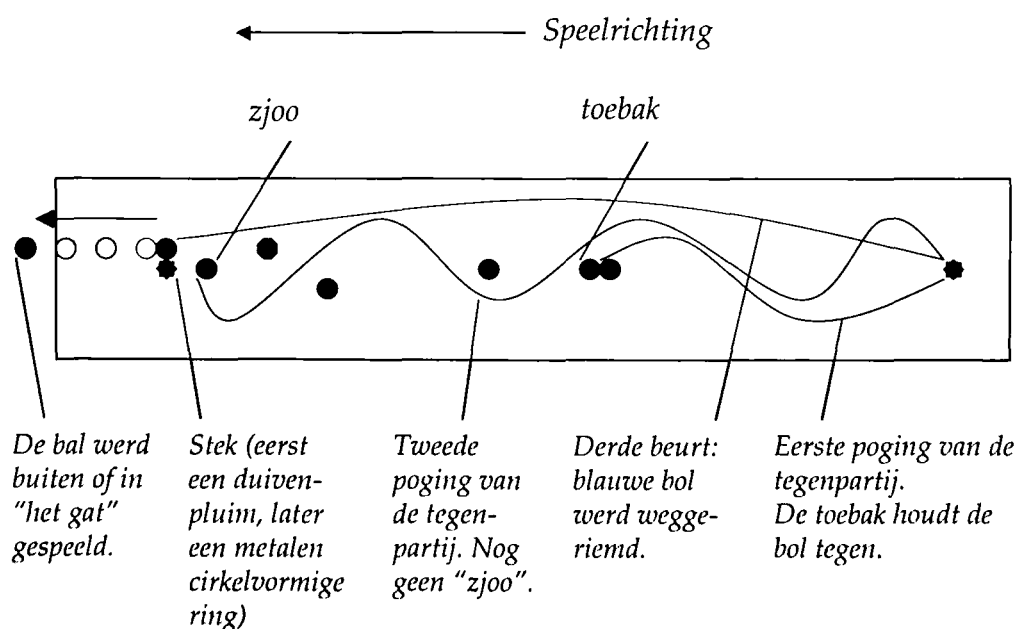
Dit gebeurde door die bol met een krachtige zwieper weg te riemen, liefst buiten de spellijnen.

"Zjoo" werd ook gebruikt als de tegenpartij scoorde (dichter bij de stek liggen dat de tegenstrever).

Soms waren er hevige discussie om uit te maken wie het dichtst bij de stek lag. Dan werd er gemeten met een grashalm. Hoeveel punten er moesten gehaald worden om te winnen, weet ik niet meer zeker. Ik denk 12.

Zo (en niet "zjoo") is dit mijn uitleg.

We bedanken beide personen voor hun gewaardeerde medewerking.

Het leggen van een toebak was de kunst om het slalommen te verplichten. Blauw is opgaande partij. Groen tegenpartij.